

A régi konzervativizmus fejlődése a XXI. századi nemzeti identitássá

Müller Andor¹

1. Felvezetés

Amint azt korábban, a liberalizmus változása kapcsán a felvezetőben említettük, fogalmi szempontból megkülönböztethetjük egymástól a politikáról való filozofálást, mint politika-filozófiát, és azt, amikor a filozófiát kihasználják, felhasználják politikai célok érdekében, melyet politikai filozófiának nevezhetünk. Mi jelenleg az előbbivel foglalkozunk. A politika-filozófiai fogalmak az idő előrehaladtával folyamatos változáson mennek át, hiszen változik a tapasztalat által megélt konkrét tér-időbeli társadalmi valóság. Meg kell különböztetnünk azt, ha egy politikus beszél a politika-filozófiailag képzetlen polgárokhoz – ekkor ugyanis inkább alapfogalmakat használnak –, és azt, ahogyan maguk a képzett politikusok és a politika-filozófusok gondolkodnak.

Ezért van az is, hogy sokan még mindig inkább a konzervativizmus fogalmát használják – még Magyarországon is –, a helyett, hogy a nemzeti identitásról és felvállalt formájában a XXI. századi nemzeti öntudatról beszélnének, mely utóbbi egyáltalában nem azonos a királpártisággal, sem Burke (1790/1991) elitista konzervatív filozófiájával, amit korábban már tárgyaltam (Müller, 2021), most csupán elmélete reprezentálása céljából idézzünk be néhány fajsúlyos mondatot.

„[Burke:] Minden társadalom a polgárok különböző rendjeiből áll, s ezek közül némelyeknek a legmagasabb helyet kell elfoglalniuk. Az egyenlősítők tehát csak átalakítják és eltörzítik a dolgok természetes rendjét. [...] Nem szabad, hogy [a borbély vagy a gyertyamártó] elnyomást szenvedjen az állam részéről; de az állam szenved elnyomást, ha az efféléknek akár egyénileg, akár közösségileg megengedi, hogy kormányozzanak.”²

A természet példájára működő alkotmányos politika útján nyerjük el, tartjuk meg, s hagyjuk örökölni kormányzatunkat és privilégiumainkat, ugyanolyan módon, ahogyan tulajdonunkat s életünket élvezzük és tovább hagyományozzuk. Ugyanilyen úton, ilyen rend szerint származnak ránk, s tőlünk tovább a politikai intézmények, az anyagi javak, a Gondviselés ajándékai. Politikai rendszerünk pontosan megfelel a világ berendezkedésének, szimmetriában áll vele [...].³

[...] Spekulációink helyett természetünket, találgatásaink helyett érzelmeinket választottuk jogaink és privilégiumaink megőrzésére és megvédelmzésére.”⁴

Czétány (2019, 59.) azt írja, hogy: „*Töprengések a francia forradalomról* című művében [...] Burke esetében a társadalom konstitutív, értékadó eszméje a természetten alapuló rend diszjunktív szintézise”. Ám erről a típusú konzervatív ideológiáról már korábban megállapítottam, hogy ez nem esik egybe az általunk tárgyalt XXI. századi nemzeti identitás filozófiájával, ami nem

¹ NJE Gazdaságföldrajzi és Településmarketing Központ munkatársa

² Burke, 1790/1991, 135.

³ i. m. 118.

⁴ i. m., 119.

azonos valamilyen avitt ideológiával – mely például a nemesi előjogokat védené, a jószándékú, zseniális és képzett, de polgári foglalkozásúakkal szemben, akik pedig még alkalmasabbak lennének a politikai pályára – és rengeteg aspektusa van, mint azt korábban már kifejtettem (Müller, 2021). Most tehát az általában vett konzervativizmust tárgyaljuk, pontosítva pedig haladunk a kortárs, XXI. századi nemzeti identitástudat felé.

2. A konzervativizmus újabb formája nem csupán reagálás a többi ideológiára

Az egyik legnagyobb félreértés a konzervativizmus mai, XXI. századi formája kapcsán – melyet nemzeti identitásnak nevezünk, képviselt formájában nemzeti öntudatnak – az, hogy olyan, mint a régi konzervativizmus, azaz egyesek szerint nem önálló ideológiával rendelkezik, csupán ellenpólust képez a progresszív bal-liberális (jobban mondva a neokommunista és neoliberais) irányzatokkal szemben (bár a régi konzervativizmusról is bebizonyítható lenne, hogy stabil álláspontja van Európában, méghozzá a kereszténység formájában, mely nem ideológia, hanem vallás). A *Szabadbölcsezet* nevű online filozófiai összegzés a konzervativizmus ideológiája kapcsán azt írja, hogy: „a konzervativizmus olyan reaktív ideológia, melynek alkotórészeit, érveit és javaslatait jórészt nem saját logikája, hanem kritikájának tárgya határozza meg (pl. a terjedő szocializmus a századelőn vagy a globalizáció az ezredvégen).”⁵ Ez olyan félreértés, amit egy stabil filozófiai világvázlattal és fenomenológiai vizsgálatokkal, valamint konkrét példákkal már megcáfoltam (Müller, 2021). Az említett online „*Szabadbölcsezet*”-ben a következőképpen érvelnek egy konzervatív, nevesül Quinton báró⁶ (1978/1995) előadásai kapcsán, azt felhasználva:

„Quinton szerint a konzervativizmus alapja voltaképpen nem politikai álláspont, hanem ismeretelméleti. [Quinton, 1995:16] A konzervativizmus valamennyi formája, a szekuláris változatok éppúgy, mint a vallásosak, az emberi természet tökéletlenségének belátásán alapulnak. Az emberek intellektuális és morális tökéletlensége az emberi lét legalapvetőbb ténye, ezt szemünk előtt tartva kell nekifogni valamennyi politikai és társadalmi probléma megoldásának. Le kell például mondanunk arról az igényről, hogy a politikai tevékenységünket nagyszabású, elvont tervek vezessék, amelyek a politikai cselekvésben részt nem vállaló, a politikai élet napi realitásától elszigetelt gondolkodók fejében születnek meg. Ehelyett arra a közösség által évszázadok hosszú során át fokozatosan felhalmozott kollektív politikai bölcsességre kell hagyatkoznunk, amely a szokásokban, hagyományokban és intézményekben jelenik meg. Az emberek morális tökéletlenségéből pedig az következik, hogy saját ellenőrizetlen késztetéseikre (pl. lelkiismeretükre) hagyatkozva többnyire hibás döntéseket hoznak, bármily nemesek lennének is egyébként indítékaik. Ezért van szükség a szokásjogra, a törvények és az intézmények fékjére, amely objektív és személyes korlátot állít a szubjektív és személyes impulzus gyakran veszélyesnek bizonyuló szélsőségei elé.”

Az önálló emberi gondolkodással kapcsolatos ellenérzések okán ez azonban olyan kishitűség, amit nem fogadhatunk el véglegesen. Az emberi gondolkodás ugyanis lehet a közösséget érintő és isteni minőségű is (mint akár Arisztotelész írja a gondolkodással kapcsolatosan több könyvében, vagy, mint akár az egyes értelmi-észlelési-érzelmi képességek kapcsán korábban írtam⁷). Az igaz lehet, hogy ha az ember kitalál valamit, akkor annak minimum ugyanannyi hátulütője is lehet – ha nem több –, mint például a kerék feltalálásának évezredekkel később, amikor több

⁵https://mmi.elte.hu/szabadbolcseszeti/https://mmi.elte.hu/szabadbolcseszeti/index4619.html?option=com_tanelem&task=all&id_tananyag=63 (Letöltés: 2023-07-27)

⁶ https://en.wikipedia.org/wiki/Anthony_Quinton (Letöltés: 2023-11-22)

⁷ <https://edit.elte.hu/xmlui/handle/10831/85907> (Letöltés: 2023-11-22)

más újjátással együtt a fosszilis energiaforrások elégetéséhez vezetett és túlzó légszennyezett-séghez, vagy amikor ideológiai szempontból – mint például a kommunizmus ideológiája kapcsán – utópiából disztópiába váltott át, de még mindez sem elégséges indok az emberi gondolkodásról való lemondásra.

Egy másik felvetésük szerint „a konzervativizmus különböző »hullámainak« kapcsolata jóval szorosabb az őket kiváltó szituációval, mint egymással” [Kontler, 1997:17]⁸. Ám maga a régi típusú konzervativizmus például a “hagyomány” fogalmán keresztül kapcsolatot talál a mai nemzeti öntudathoz. Az új, XXI. századi nemzeti identitás – és képviselt formájában a nemzeti öntudat – már nem csak a hagyományra támaszkodik, hanem a hagyomány az egyik aspektusává vált, több szempontból is fontos aspektusává (majd említek 18 aspektust a következőkben, ezek részletes kibontásáról lásd: Müller, 2021).

Mivel az imént említett hagyomány tér-idő specifikus, ezért részleges kiigazításuk helyesnek tűnik:

„[...] lehetséges a politikai konzervativizmus különböző megjelenési formái között mélyen rejlő, alapvető rokonságot találni, hanem arra is, hogy ezen közös alapmozzanatokból rendkívül nehéz (sőt valószínűleg lehetetlen) a konzervatív ideológia egy-egy konkrét megfogalmazásának, programjának vagy számvetésének, valamennyi alkotóelemét levezetni. Mannheim Károlynak tehát, úgy tűnik, igaza van, amikor azt állítja, hogy a politikai konzervativizmus minden konkrét előfordulása csak az adott ország konzervatív mozgalmának, hagyományának sajátosságait és struktúráját figyelembe véve érthető meg teljesen.”⁹

Ám mint már említettem, egy stabil világvázlat segítségével minden ideológia-típus pontosan meghatározható, bekalibrálható.

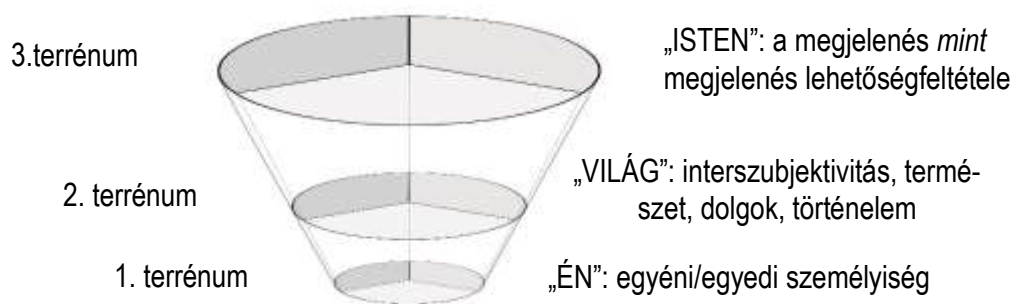
3. A nemzeti identitás rövid filozófiai összefoglalása

A konzervativizmus egy régi, több oldalról támadott kifejezés, mivel a kommunisták inkább a tőkés elnyomókat látják bele ebbe a fogalomba, és ezért használják néhány évtizede előszeretettel a neokonzervativizmus kifejezést – amely inkább neoliberais piac-vezérelt vadkapitalizmus –, míg neoliberális oldalról a konzervativizmust inkább a feudalizmushoz kötik. A konzervativizmust, mint kifejezést tehát mint ellenséget tekintik és mindkét oldalról lejáratják, holott a konzervativizmus értékszemplélete inkább az Isten-haza-család hármasságát képviseli a mai Magyarországon. Ha azonban elővesszük a nemzeti identitás fogalmát és ezt használjuk, akkor „csak” a náciizmus pejoratív fogalmát kell kikerülnünk – sőt letiltanunk a félreértések és nem korrekt támadások okán – és máris filozófiai perspektívák sokasága áll rendelkezésre, hogy egy XXI. századi politika-filozófiai újólagos ősalapítást (*Erneuerte Urschiftung*) hozzunk létre és használjunk.

Ehhez már korábban kidolgoztam egy részletes filozófiát, egy képesség-metafizikát (értelem-észlelés-érzelem: kinél/kiknél más-más intenzitással), egy koherens világvázlatban (a kantianus transzcendentális észideákat felhasználva: Én, Világ [ezt további négy részre osztottam], Isten), és táblázat-szerűen felvázoltam a nemzeti identitás fő aspektusait (Müller, 2021, 2022). Az architektonika a következő:

⁸https://mmi.elte.hu/szabadbolcseszeti/mmi.elte.hu/szabadbolcseszeti/index4619.html?option=com_tanelem&task=all&id_tananyag=63 (Letöltés: 2023-07-27)

⁹https://mmi.elte.hu/szabadbolcseszeti/mmi.elte.hu/szabadbolcseszeti/index4619.html?option=com_tanelem&task=all&id_tananyag=63 (Letöltés: 2023-07-27)

1. ábra. Három képesség (értelem-észlelés-érzelem) a három terrénumban (Én, Világ, Isten)

Forrás: saját szerkesztés

1. táblázat. Az észideák, felosztásuk, és viszonyuk a nemzeti identitással kapcsolatosan

Terrénumok	Felosztás	Képességek	Viszony
A.) Egyén		1.) értelem	önazonosság
		2.) észlelés	ízek, illatok
		3.) érzelem	otthonosság, hazaszeretet
B.) Világ	I. Interszubjektivitás	1.) értelem	nyelv, irodalom, tudomány, művészetek
		2.) észlelés	zene, tánc, film
		3.) érzelem	sportsikerek, történelmi igazságérzet
	II. Természet	1.) értelem	fenntarthatóság és felelősség
		2.) észlelés	természetjárás a Kárpát-medencében
		3.) érzelem	szimbolikus tájak
	III. Dolgok	1.) értelem	értékalapú viszonyulás
		2.) észlelés	turizmus
		3.) érzelem	tartamszerű bevéődések
	IV. Történelem	1.) értelem	nemzettestvérek
		2.) észlelés	korszakos szimbólumok
		3.) érzelem	ősök és a hagyomány tisztelete
C.) Isten		1.) értelem	hittestvérek
		2.) észlelés	szakrális szimbólumok és ünnepek
		3.) érzelem	vallásközösség, civilizáció, etika

A táblázat forrása: saját szerkesztés

Ennek csupán összegző táblázatát ismétlem meg itt, a magyar (egy helyen geográfiailag kifejezetten nemzet-specifikus a trianoni békediktátum miatt: B./II./2.) nemzeti identitás jellemző aspektusainak felmutatásaként. A táblázathoz tartozó példákat – kifejtett formában – és a stabil alapot nyújtó filozófiai világvázlatot máshol már közöltem (Müller 2021, 2022).

4. A nyugati és a magyar nemzetfelfogás radikális különbségei és következményei

Csupán jegyezzük meg, hogy a nyugati nemzet fogalom a gyarmattartók önmegkülönböztetéséből nőtt ki (Stoler, 1995/1997) – amiben mi magyarok nem vettünk részt –, illetve leginkább a könyvnyomtatás elterjedésével erősödött fel és változtatta meg a társadalmi gondolkodást (Anderson 1983/1994), ami teljesen más hozzáállás, mint a magyarok nemzetfelfogása, mely valóban felerősödött a XIX. század közepén, de maguk a magyarok a vérszerződésig vezetik vissza nemzeti egységük érzését. A nyugatiak értetlensége és vádjai tehát saját hibáikból és tudáshiányukból, meg-nem-értésünkből fakadnak (ezekről részletesebben lásd: Müller, 2021, 2022).

Nem árt felvázolni a nyugati és a magyar nemzetfelfogás radikális különbségeinek aspektusait.

- A nemzetfelfogás történetiségének kérdése.
- Gyarmati rasszizmus és a kortárs büntudat témái.
- Az I. és II. világháború következményei és következtetései.
- A kortárs ideológiai neoliberalizmus és kommunizmus aspektusai.
- A kapitalizmussal való azonosítás felvetése.
- A konzervativizmus interpretációs alternatívái.

Ennek a nézeteltérésnek a megoldása csak értő odafordulással orvosolható, a közös pont pedig a tudomány filozófiai szintű megközelítése lehet, melyről az iménti táblázat kapcsán már korábban szó volt (lásd: Müller, 2021, 2022). Most egy táblázatban röviden interpretáljuk és összegezzük az alapvető ellentéteket a nyugati és a magyar nemzetfelfogás között:

Az pedig, hogy a „nyugat” politikusai tetteik által lerombolták, társadalomtudósai által pedig még tudományos szinten is dekonstruálták a nemzet-fogalmat, és elképzelt fogalommá silányították (Anderson, 1983/1994), nem elhanyagolható oka annak a következménynek, hogy jelenleg önfelszámolóan viselkednek a más civilizációs kultúrkört képviselő illegális migránsok népvándorlásával kapcsolatban.

Ez lett a minden konzervatív és nemzeti hagyományt felszámolni kívánó „progresszív-haladó” neokommunista és neoliberális gondolkodásuk eredménye. Nem csak világban való otthonosságukat veszítették el Isten híján a magukat kozmopolitának gondolt cinikus, ateista egoisták, de lassan szó szerint otthonukat is, ugyanis csak idő kérdése, hogy a merőben más kultúrából származó, vallási akaratukban erős és demográfiájukat tekintve növekvő pályán lévő, de integrálhatatlan tömegek végül saját magukba integrálják az „öshonos”, „bennszülött” angolokat, franciákat, svédeket, hollandokat, belgákat, osztrákokat stb. Az önfelszámoló elmélet önfelszámoló praxisa által nem hozhatott más eredményt.

Erre csak ráerősített Popper (lásd: *A nyitott társadalom és ellenségei*, Popper, 1945/2001) tanítványa, Soros és neoliberális hálózata a népek összekeverés-koncepciójával (erről korábban részletesebben írtam, lásd: Müller 2022).

Sajnos az is csak idő kérdése, hogy a nyugat-európai országokhoz képest még ma is szegényebb kelet-közép-európai és kelet-európai – volt KGST tagállamok – mikor törnek meg végleg, hiszen az Európai Unión belül a személyek szabadon mozoghatnak, és ha a más kultúrájú illegális bevándorlók megkapják valamely tagállam állampolgárságát, akkor a jövőben ilyen-olyan ok-

ból „telítődő” nyugati országokból a más civilizációs kultúrájúak közül majd sokan átvándorolnak Közép-Európa keletebben fekvő országaiba és még tovább, a kelet-európai országokba is.

2. táblázat. A nyugati és a magyar nemzet-felfogás alapvető különbségei

A nemzetfelfogás aspektusai	Nyugat-Európa	Magyarország
A történelmi kezdetek mai felfogása	törzsi harcok, a „nemzet” kitaláció, „elképzelt közösség”, meghaladandó álláspont, cél az „olvasztótégely”	vérszövetség és a magyarok szuverenitásáért folytatott forradalmi megújulások
globális gyarmatosítás a világ újrafelosztásakor és kortárs következménye:	a rasszista büntudat és ennek általánosítása, kikényszerítése egész Európában másoktól is – a büntudat „széttérítése”	katonailag megszállt ország volt évszázadok óta, majd „csak” gazdaságilag és a médiafelületek által
A II. világháborús holokauszt, a német nácik antiszemizmusa	a nyugati álláspont szerint a németek megalomániája a túlzott nemzeti öntudat következménye	Az 1920-as tragikus trianoni békediktátum után a helyreállítás reménye okán csapdahelyzetbe esett Magyarország, a kiugrást a németek erőszakkal torolták meg
Kortárs ideológiai neoliberalizmus	A nemzettudat kitaláció – birodalmi globalizmus, olvasztótégely-felfogás kell	A liberális elvek tiszteletben tartása a nyugati <i>mainstream</i> trendek erőltetése nélkül
Kortárs ideológiai kommunizmus	WOKE és leágazásai, a média tömeges tudatformáló hatása a kommunista utópia érdekében, a birodalmi pénzügyi elittek által megvezetve és kihasználva	a „létezett szocializmus” elszenvedése a kommunista vezetésű diktatúrában, e helyett win-win típusú világgazdasági érdekelttség
A kapitalizmussal való azonosítás	a divatos baloldali gazdasági/ideológiai álláspont szerint ezért is „bűnös” a nemzet-felfogás; sőt végső soron a nemzeti gondolkodás konzervativizmusa ősi, avitt feudalizmus (történelmi ellentmondás: pénz hatalom vs. pallosjog)	a kapitalizmus a sikeres verseny érdekében a szuverén nemzet megalapozásában segít, ugyanakkor a szociálisan is érzékeny kormánynak támogató és kontroll szerepe van; a konzervativizmus kulturális hagyománytisztelő, nem feudalizmus

A táblázat forrása: saját szerkesztés

5. A nemzeti identitás erősítésének jelenleg alkalmazott politikai pillérei Magyarországon: családpolitika, nemzetstratégia, és keresztény vallásoktatás

A megoldás valahogyan mégiscsak a nemzeti gondolkodás újraélesztésében rejlik, ennek megfelelő családpolitikával, nemzetstratégiával, és vallásoktatással.

1.) A családpolitika a csökkenő demográfiai – azon belül népszaporulati – adatok fordulatát célozza (rövid távon minimum lassítását), és így majd – többek között – nem lehet túl erős indok a gazdasági szereplők által emlegetett munkaerőhiány, ami nyugaton az egyik alapvető ok volt az illegális migráció engedélyezésére (a mellett, hogy a németek a Merkel-féle 2015-ös „*Willkommenskultur*”-ral kívánták megváltoztatni a róluk korábban kialakult idegengyűlölő értékelést és segíteni saját II. világháborús holokauszt-büntudatokon, bár furcsa módon éppen a

zsidóellenes muzulmánok beengedésével), ám ez a túlnyomó többségben sikertelen integrálás okán téves döntésnek bizonyult.

Orbán Viktor miniszterelnök a következőképpen fogalmazott 2023. november 18-án, a Fidesz Kongresszusán Magyarország helyzetéről, és a magyar tervről, hogyan kellene átalakítani a jelenlegi EU-t, kezdve az illegális migráció nehézségeivel a franciáknál, a németeknél, az olaszoknál, osztrákoknál, és ehhez képest a magyar helyzetértékeléssel:

„Nálunk közben zéró migráció, ide csak az jöhet be, akit mi beengedünk. Magyarország ma Európa legbiztonságosabb országa, ami a terrort támogató [zsidó-, illetve keresztényellenes] nyugati utcai zavargások fényében még inkább nyilvánvaló. Munka alapú gazdaság, mert Magyarországon a jólét nem olyasmi, amit az állam osztogat, vagy amivel az állam hitegeti az embereket [mint a kommunisták és a neokommunisták, illetve manapság a neoliberaisok is]. A jólét errefelé olyasmi, aminek előfeltétele a munka. Fordítva nem megy. Teljes foglalkoztatottság, erős családok, nemzetegyesítés, csökkenő adósság, alacsony adók, rajokban érkező befektetések, kereskedelem és együttműködés az ország részéről, Magyarország részéről a világ minden országával, és ésszerű zöld átalakulás, a legmodernebb technológiák meghonosítása Magyarországon. Ez a magyar, a magyar európai modell.” (2023-11-18, Hír TV)¹⁰

2.) A nemzetstratégia a magyarok nemzetként való megtartását célozza a trianoni békediktátum által 1920-ban elszakított országrészekben is (bár az asszimiláció és bizonyos politikai okok porlasztják az ott élő magyar népeiséget), illetve a hagyománytisztelettel karöltve a fiatalok nevelését, tudatos magyarként való felnevelését, nemzeti identitásuk jelentőségének megértését és nemzeti öntudatuk megerősítését, konkrét megélését, átélését is fontosnak tartja.

3.) A keresztény vallásoktatás – mint a szeretet vallása – pedig nélkülözhetetlen a lelki élet biztonságérzetéhez és az etikai elköteleződéshez kultúrkörünkön belül, illetve a morálisan helyes cselekedetekhez társadalmunk szövetében. Ennek kitüntetett fontossága fejlődéslelektani szempontból alapvető, tartamunk (ez Bergson, 1889/1923 fogalma, vallási aspektusból lásd: Bergson 1932/2002) szempontjából pedig meghatározó jelentőségű.

Nem árt, ha beidézzük ide azt is, hogy mit mondott a miniszterelnök az imént idézettek előtt a szembenállásokról, hiszen az jól kirajzolja, hogy egy békés, patrióta, keresztény, ugyanakkor korszerű, fenntartható, de szuverén Magyarországot és Európát szeretne felvázolni, prosperáló gazdasággal:

„Nos, amit első pillantásra akárki megláthat, az, hogy Magyarország minden erővel megvédi magát, és ellenáll. Ez olyan látszat, amiben van igazság. Mert ellenállunk a brüsszeli bürokraták agymenéseinek, ellenállunk a migránsok inváziójának, ellenállunk a genderpropagandának, ellenállunk a háborús délibáboknak, Ukrajna előkészítetlen uniós tagságának, ellenállunk az egyre inkább kommunista, sőt jakobinus tüneteket mutató zöldideológiáknak. Megvédjük magunkat a szuverenitásunkat aláásó külföldi kísérletektől, a Brüsszelből és Washingtonból egyszerre támadó Soros-birodalommal szemben is. Az ellenállás mindig szembeszegülés, elutasítás, kicselezés. S valóban, nekem mély meggyőződés, hogy a brüsszeli Európa-modellre nekünk nemet kell mondanunk. Nemet kell mondanunk, mert fenntarthatatlan, magyarul jövőtlen. Meggyőződés, hogy ma Brüsszelben tönkreteszik és vesztébe vezetik Európát. Naponta vernek újabb és újabb szöveget a koporsójába. Ha így

---

¹⁰ illetve: <https://miniszterelnok.hu/orban-viktor-beszede-a-fidesz-magyar-polgari-szovetseg-xxx-kongresszusan/> (Letöltés: 2023-11-24)

megy tovább, eljön a vég, és keresztet vethetünk az unióra – hacsak addig be nem tiltják Brüsszelben a keresztvetést.” (2023-11-18, Hír TV)¹¹

6. A régi konzervativizmus használatáról és ellenséges kritikusaik érveiről

A politikai ideológiák alapfogalmai közül (konzervativizmus, liberalizmus, kommunizmus) a legerőteljesebb támadás napjainkban a konzervativizmust éri, mert ez szembeáll a nyugati progresszív liberális, posztmodern *mainstream*-mel szemben, amit talán leginkább XXI. századi neoliberalizmusnak nevezhetnénk. A XXI. századi neoliberalizmus, mint ideológia a transznacionális óriásvállalatok, eszközközvetők (márkázott cégekből cégcsoportok, cégcsoportokból befektetési alapok, és mindezeket a megnevezett eszközközvetők birtokolják) globális hálózati érdekeit szolgálja.

A régi konzervativizmus alapvetően a király és az egyház összefonódását és uralmát, hatalmát támogatta értékalapon – a kivételezettségre, kitüntetettségre, kiválasztottságra apellálva, hivatkozva –, illetve az is lehetséges, hogy valaki saját kivételezett helyzetét (nemes, gróf, báró stb.) védi ezzel. Ebben az esetben a feudalizmus jellemzőit mutatja, a zsellérek pedig jogfosztottságban, tulajdon nélkül élnek. Ez a liberalizmus kialakulása felől a történelemben visszafelé tekintve a hatalmasságok védelmét és a kisemberek jogfosztottságát jelenti.

A hagyományos rendi hierarchiát, feudális berendezkedést követően, a marxizmus kommunista ideológiája a tőkés gyárosokat, mint új uralkodóosztályt kárhoztatta, a burzsoáziát. A kommunisták szempontjából tehát a nagyiparosok, nagybányászok lettek az új ellenség, ezért szinte azóta is hagyományosan a konzervatívokat azonosítják a nagybányászokkal és azok kiszolgálóival; a kommunisták ezt a kritika alá vont gazdaság-filozófiát nevezik manapság neokonzervativizmusnak – főként az USA-ban –, holott ezt sokkal inkább nevezhetjük XXI. századi neoliberalizmusnak, rossz, parazita (mert álszent módon bármely ideológiát felhasználja, kihasználja a saját javára) és hegemon értelemben vett globalizmusnak, minek célja, hogy vállalatoké legyen a világ, és ezeken keresztül a pénzvilág embereié, ne valóban az „egyszerű, hétköznapi gondokkal élő” polgárok optimális esetben saját, jól felfogott érdekeik mentén megválasztott vezetőié, hanem a demokrácia is legyen az ő parazita globalista érdekeik kiszolgálója, történjen ez bármely fondorlatos eszközök és hálózatok segítségével.

A kommunisták és a neoliberaisok közötti ellentét lényeges különbségeket takar (előbbi inkább közösségi és vagyonszövetségben alapul, utóbbi pedig az „Én”-re épít és annak tehetségére, szorgalmára, mindennemű adottságaira) de a konzervatívokkal szemben összefognak. Eme összefogásban azonban a kommunisták nem veszik észre, hogy a neoliberaisok csupán kihasználják őket, és egy jövőbeli mézesmadzaggal, egy kommunisztikusnak tűnő társadalomképpel bódítják el a hithű kommunistákat, miközben a neoliberais transznacionális óriásvállalatok jól megszedik magukat a mindenkori jelenben. Utóbbiaknak természetesen sohasem lehet igazi célja egy kommunista társadalom, csupán a szövegek szintjén, retorikai fogásként használják ezt.

A konzervativizmus manapság azonban mást jelent, általában az Isten-haza-család normalitásának tekintett hármasságát hirdeti, olyan értékeket, melyeket a kommunisták és a neoliberaisok nem propagálnak. A kommunisták azért nem szeretik 1.) Istent, mert materialisták, vagyis ate-

---

¹¹ illetve: <https://miniszterelnok.hu/orban-viktor-beszede-a-fidesz-magyar-polgari-szovetseg-xxx-kongresszusan/> (Letöltés: 2023-11-24)

isták, 2.) a haza nem fontos számukra, mert internacionalizmusban gondolkodnak, vagyis globális hálózatban, 3.) és a családot sem preferálják, mert szerintük a nevelés is leginkább közösségi kellene legyen egy valódi vagyonszösségre való nevelésben. Ezt az anyagi, vagyoni függetlenség fontossága okán hangsúlyozták. A következőt írja Engels: „A kommunista társadalom [...] megsemmisíti az eddigi házasság mindkét alapját, a nőnek a férfitől és a gyermekeknek a szülőkötől való, a magántulajdonnal kapcsolatos függőséget. (Engels, 1847/1983, 99. o.) Ráadásul a besúgás olyan szintre emelkedett, hogy sokszor a családtagok jelentették fel egymást, akár a gyermekek a szüleiket. Utóbbi kapcsán még a szovjet besúgóhálózat, titkosrendőrség (GPU) propagandáját segítő kultusz is kialakult (lásd a mártír kisfiú Pavel Trofimovics Morozov esetét, akinek emlékművet is állítottak¹², és több szobor is készült róla¹³).

A neoliberaisok sem szeretik 1.) Istent, mert a keresztény erkölcs és moralitás útjukat állja a pénzfelhalmozásban és hatalomgyakorlásban, sem 2.) a hazát, mert annak nacionalizmusa és protekcionizmusa mind gazdasági, mind politikai szinten nehezíti globális teljhatalmukat, sem pedig 3.) a családot, mert az tradicionális jellegű, ami eleve megnehezíti, hogy elfogadtassák a transznacionális, érzelemmentes világbirodalmi irányítást, ami pedig a parazita globalisták célja; illetve azért is, mert a parazita globalisták a deviánsok vágykésztetéseit kiszolgálják és gerjesztik is egyben, melyek révén egyre újabb termékek állíthatóak elő a célzott csoportok számára és a bekerülési költséghez képest a hozzáadott identitás kommunikálása révén extra-profitra tehetnek szert, a potenciális fogyasztók pedig erős késztetést éreznek a vételre.

A „konzervatív” elnevezés tehát oly sok részről támadott, hogy megfontolandó lecserélése a kortárs nemzeti identitásra, nemzeti öntudatra, bár érthető, ha a politikusok kitananak a „konzervativizmus” mint fogalmi kifejezés használata mellett mindaddig, ameddig a konzervativizmus könnyebben érthető a – saját – választóik szempontjából – főként az USA-ban –, de törekedni kell arra, hogy a nemzeti identitás – mely nem összekeverendő más, főként csupán önös érdekeket szolgáló identitás-típusokkal – egyre inkább „átmenjen” a köztudatba: mégpedig a XXI. századi „nemzeti identitás” és képviselt formájában a „nemzeti öntudat”, melyet már többször leírtam (Müller, 2021, 2022), és itt, ebben a tanulmányban csupán röviden utalok rá, amolyan ismétlés-jelleggel.

Egy másik álláspont szerint nem szabad hátrálni a kifejezések használata terén, és igenis bátran kell használni a korábbi fogalmakat, nem törődve a támadásokkal. Erről beszélt már több magyar, nemzeti öntudatú, saját megfogalmazása szerint „konzervatív” politikus is, és ez igaz is olyan szempontból, hogy nem szabad megfutamodni – főképpen nem a leginkább támadott ideológiának –, mert az identitásvesztéssel és a szavazók elvesztésével járhat, ám ahogyan a liberalizmus klasszikus használata már egyáltalában nem fedi a XXI. századi neoliberalizmus fogalmát, úgy a konzervativizmus sem azonos a XXI. századi nemzeti identitás és öntudat fogalmával. A fogalmak jelentése változik, ahogyan világunk, tapasztalati környezetünk is változik.

---

¹² https://hu.wikipedia.org/wiki/Pavel_Trofimovics_Morozov (Letöltés: 2023-09-25)

¹³ https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BE%D0%B2_%D0%9F%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BB_%D0%A2%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87 (Letöltés: 2023-09-25)

7. Harmónia-igény és pragmatikus felfogás

A magyar néplélek és történelem befogadó, ezért mindenféle ez ellen irányuló kritika alaptalan. A tömeges népvándorlás általi területhódítás azonban nonszensz követelmény a XXI. században is. A lebénult, összesített európai érdekérvényesítő akaratok rácsodálkozása pedig kontra-produktív az európai világ-versenyképesség szempontjából, inkább más érdekeket szolgálnak a „vezetők”, mint amivel a tagállamok megbízták őket. A magyarok viszont ragaszkodnának a globális szabad-kereskedelemből, mivel éppen csak néhány éve lettek valóban szabadok.

A rendszerváltást követően ugyanis az MDF-féle Antall-kormány a kommunisták által előkészített csődhelyzetben találta magát, mozgástere nem volt; majd a régi kommunisták (elsőként a Horn-kormány) visszatértek a politikába (kivéve 1998-2002 között egy kis időre, amikor a fiatal Fidesz próbálkozott kormányzással, de még nem volt erős gazdasági- és média-háttere, ezért könnyen leváltható volt), majd a régi kommunisták szocialistának mondott káderei a neoliberaisokkal együtt szinte minden maradék nemzeti vagyont eladtak, saját elmondásuk szerint „trükkök százait” alkalmazták, és ismét majdnem csődbe sodorták az országot, ami 2006-ban kitudódott, de mégsem távoztak a hatalomból, hanem csak évekkel később, 2010-ben, a következő választások alkalmával léphetett színre a támogatottságában erős nemzeti kormány, mely még 2023-ban is regnál. A nemzeti oldal viszont szeretne megbékélni és a kiszámítható fejlődés útján haladni, nem pedig vitázni a különböző ideológiákkal, hanem pragmatikusan világgazdasági kapcsolatokat kiépíteni – szolgaság és/vagy elszigetelődés helyett.

Ebben az elképzelésükben nagyban segíti a magyarokat, hogy általában (figyelembe véve a szociológiai harangot) alapvetően liberálisok, mert nem bántanak senkit sem mindaddig, amíg őket nem bántják, szociálisak, mert aggodásukat és törődésüket fejezik ki a társadalmilag rászorulóknak, ugyanakkor büszkén vállalják nemzeti identitásukat is. Utóbbi nem avított konzervativizmus, hanem nemzeti identitást, – képviselt formájában pedig – nemzeti öntudatot jelent. Az alapvető ideológiai irányzatok közül éppen az utóbbi a leginkább támadott, ám a politika-filozófia harmónia-igénye megköveteli tőlünk, hogy kiálljunk mellette akkor, amikor egy hagyományos ideológiai-típust éppen eltiporni szándékoznak. Az egészséges – értsd: viszonylag harmonikus – politikai berendezkedés ugyanis előfeltételezi mind a három nagy ideológiai rendszer kölcsönös kommunikációját.

Összefoglalás

Röviden megfogalmazva e tanulmány lényegi mondanivalóját, a következőket mondhatjuk:

A magyarok felismerték geopolitikai kiszolgáltatottságukat, és úgy döntöttek, hogy nem szeretnének kiszolgáltatottak lenni sem a keletnek, sem a nyugatnak, hanem vissza kívánják szerezni szuverenitásukat, a klasszikus értelemben vett szabadságot és nemzeti önrendelkezésüket. A magyarok többségének politikai elképzelése szerint a felbolydult nyugati világ kaotikus értékválsága helyett a hagyományos nemzeti értékek megerősítésével kell foglalkozni, melyet röviden így foglalnak össze: „Isten, haza, család” – ez azonban nagy ellenállást váltott ki a neoliberaisokból, akik a neokommunistákkal szövetkeztek ellenük. Felvázoltuk, hogy miért olyan nagy az értetlenség és elutasítottság nyugaton a nemzeti gondolkodással szemben, és kínáltunk egy filozófiai lehetőséget a XXI. századi nemzeti gondolkodásra.

Források

- Anderson, Benedict (1983/1994): *Imagined Communities. Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*, London. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781003060963-46>
- Bergson, Henri (1932/2002): *Az erkölcs és a vallás két forrása*. (fordította: Dienes Valéria), Szt. István Társulat, Budapest.
- Bodin, Jean (1576/1988): *Az államról*. (Válogatás, Politikai gondolkodók, fordította: Máté Györgyi, Csűrös Klára), Gondolat, Budapest.
- Czétány György (2019): *A nagy narratívák összecsapása – Három szintézis harca egy konzisztens valóságért*. L'Harmattan Könyvkiadó, Budapest.
- Freud, Sigmund (1921/1995): Tömegpszichológia és én-analízis. (ford. Szalai István), in: *Freud művei V. Tömegpszichológia* (ford. Pártos Zoltán, Szalai István), Budapest, Cserépfalvi Kiadás. 185-248. o.
- Freud, Sigmund (1930/1982): Rossz közérzet a kultúrában (ford. Linczényi Adorján) in: *Esszék*, (ford. Bart István, V. Binét Ágnes, Linczényi Adorján, Vikár György), Gondolat Kiadó, Budapest.
- Freud, Sigmund (1939/1987): *Mózes. Két tanulmány*; (Mózes; ford. F. Ozorai Gizella; *Michelangelo Mózes*; ford. Kertész Imre) szövegmond., jegyz. Ara-Kovács Attila; Európa, Mérleg, Budapest.
- Goldberg, Jonah (2018/2019): A nyugat öngyilkossága. (ford. Nagy Mátyás), Alexandra, Budapest.
- Hobbes, Thomas (1651/1970): *Leviatán*. (ford. Vámosi Pál), Magyar Helikon, Budapest.
- Hobbes, Thomas (1651/1999): *Leviatán vagy Az egyházi és világi állam formája és hatalma*, 1-2.; (fordította: Vámosi Pál), Kossuth, Budapest.
- Kontler László (1997): *Az állam rejtelmek. Brit konzervativizmus és a politika újkori nyelvei*. Atlantisz, Bp.
- Müller Andor (2016): *A filozófia tipológiája és az érzelmképződés filozófiája*. Nagyerdei Almanach, 2016/1. szám, 1-27. o., http://nagyalma.hu/container/volume/2016/161.01_MA_1-27p.pdf (Letöltés: 2023-11-20)
- Müller Andor (2021): *A nemzeti identitás, mint fenomén – logikai tábla és példák*. In: MAGYAR GAZDASÁG-FÖLDRAJZI ÉS TELEPÜLÉSMARKETING MŰHELY (MGTM) 1.kötet: Gazdaságföldrajzi és Településmarketing Központ 2021. évi kutatásai ISBN: 978-615-5817-98-4 <https://start.uni-neumann.hu/telemarket/kiadvanyok/2022-1/> (Letöltés: 2024-01-10)
- Müller Andor (2022): *Nemzeti öntudat és gazdasági prosperitás – avagy: a Corporate Identity elvének és gyakorlatának haszna a nemzeti öntudat és gazdasági teljesítmény összefüggésében, a globalista pénzüpiacok hálózatában* In: A Gazdaságföldrajzi és Településmarketing Központ 2022. évi kutatásai. 4. kötet https://start.uni-neumann.hu/telemarket/kiadvanyok/2022-4/13_Muller.pdf (Letöltés: 2024-01-10)
- Popper, Karl (1945/2001): *A nyitott társadalom és ellenségei*; ford. Szári Péter; Balassi, Budapest.
- Quinton, Anthony (1978/1995): *A tökéletlenség politikája* Pécs: Tanulmány.
- Stoler, Ann Laura (1995): *Race and the Education of Desire. Foucault's History of Sexuality and the Colonial Order of Things*. Durham. DOI: <https://doi.org/10.1215/9780822377719-00>
- https://mmi.elte.hu/szabadbolcseszet/mmi.elte.hu/szabadbolcseszet/index4619.html?option=com_tanelem&task=all&id_tananyag=63 (Letöltés: 2023-07-27)
- https://en.wikipedia.org/wiki/Anthony_Quinton (Letöltés: 2023-11-22)
- <https://edit.elte.hu/xmlui/handle/10831/85907> (Letöltés: 2023-11-22)
- https://mmi.elte.hu/szabadbolcseszet/mmi.elte.hu/szabadbolcseszet/index4619.html?option=com_tanelem&task=all&id_tananyag=63 (Letöltés: 2023-07-27)
- https://mmi.elte.hu/szabadbolcseszet/mmi.elte.hu/szabadbolcseszet/index4619.html?option=com_tanelem&task=all&id_tananyag=63 (Letöltés: 2023-07-27)
- <https://miniszterelnok.hu/orban-viktor-beszede-a-fidesz-magyar-polgari-szovetseg-xxx-kongresszusan/> (Letöltés: 2023-11-24)
- <https://miniszterelnok.hu/orban-viktor-beszede-a-fidesz-magyar-polgari-szovetseg-xxx-kongresszusan/> (Letöltés: 2023-11-24)
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Pavel_Trofimovics_Morozov (Letöltés: 2023-09-25)
- <https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BE%D0%B2.%D0%9F%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BB.%D0%A2%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87> (Letöltés: 2023-09-25)